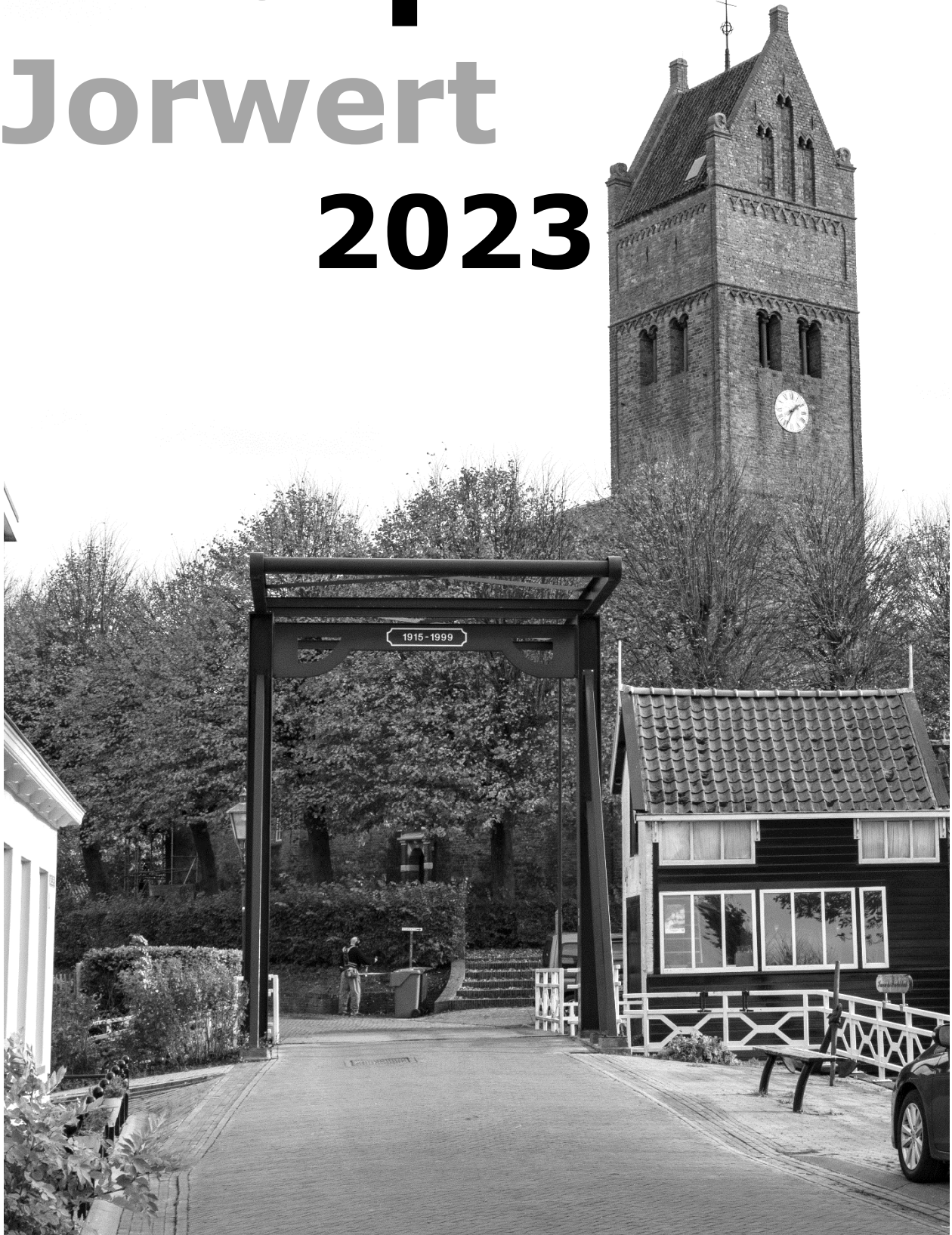

Dorpsvisie Jorwert 2023

INHOUD

	Inleiding	3
Hoofdstuk 1	Wonen in Jorwert	5
Hoofdstuk 2	Toerisme, vrije tijd en cultuur	7
Hoofdstuk 3	Voorzieningen en diensten	11
Hoofdstuk 4	Verkeer, veiligheid en bereikbaarheid	14
Hoofdstuk 5	Overige zaken	16
Hoofdstuk 6	Conclusies, prioriteiten en plan van aanpak	17
	Colofon	18

Inleiding

Deze Dorpsvisie geeft een beeld van de visie van de inwoners van Jorwert over de toekomst van hun dorp. Tijdens een vijftal keukentafelgesprekken zijn de wensen, meningen en ideeën van Jorwerter over een breed scala aan onderwerpen besproken. Op basis hiervan is deze dorpsvisie tot stand gekomen; een beschrijving van de wenselijke ontwikkelingen in het dorp voor de komende jaren.

Voor Doarpsnut vormt deze Dorpsvisie een handvat om in gesprek te gaan met gemeente en bewoners van het dorp om met hen de geschetste wensen te realiseren.

Er zijn een vijftal keukentafelgesprekken gehouden (een informeel gesprek met tien à vijftien dorpbewoners onder leiding van een dorpsgenoot). In totaal hebben circa 70 bewoners deelgenomen aan deze gesprekken.

De verschillende keukentafelgesprekken verliepen volgens een van tevoren ontworpen format: steeds werden dezelfde onderwerpen besproken door middel van vragen of stellingen. Het gesprek met bestuur van Jeugdclub verliep wat informeler.

Zoals uit dit stuk blijkt zullen een aantal zaken door Doarpsnut en bewoners worden opgepakt, voor een aantal andere zaken zal de gemeente Leeuwarden worden benaderd.

Dit is de derde Dorpsvisie van Jorwert; de eerste Dorpsvisie stamt uit 2002. In de loop van de afgelopen tien jaar zijn n.a.v. dorpsvisie 2012 een groot aantal zaken uitgevoerd. Het is bemoedigend om te kunnen constateren dat dit grotendeels het resultaat is van het ontwikkelen van een Dorpsvisie. Waarbij na herindeling Jorwert is overgegaan van gemeente Littenseradiel naar gemeente Leeuwarden

Hieronder een greep uit de wensen van 2012 die anno 2023 gerealiseerd zijn:

- Ons Huis: renovatie dak en goten, ingericht als een woonhuis voor opvang van Syrische familie
- combinatie commerciële uitbating café en activiteiten commissie De Boppeseal
- AED aanschaf
- verlichting gewijzigd met lantaarnpalen passend in dorpsbeeld
- sportveld wordt gemaaid met robotmaaier
- op sportveld 2 goals
- veiligheid weg Jorwert - Baard - Mantgum
- aanlegsteiger in haventje is opgeknapt

Er zijn ook een paar zaken die om verschillende redenen in 2023 nog niet gerealiseerd zijn:

- verplaatsen ijsbaan
- onverminderd groot aantal activiteiten en verenigingen afstemmen en efficiënt organiseren.
- parkeerprobleem (te weinig voor het aantal auto's en parkeerprobleem bij grotere evenementen)
- Jorwerter vaart bevaarbaar maken

We zijn er trots op dat de tweede lijst beduidend korter is dan de eerste. Jorwert heeft de afgelopen jaren niet stilgezeten!

Met de wensen van het dorp die in de keukentafelgesprekken naar voren kwamen, gaan we de komende jaren aan de slag. Dit zijn o.a.

- Woningbouw (huur en koop)
- Ontwikkeling gebied school en Ons Huis
- Duurzaamheid, betreft o.a. laadpalen, zonnepanelen, verkeer, Jorwert Fleurt op.
- Energietransitie

Als er één ding naar voren kwam in de gesprekken, dan is het wel dat Jorwerter betrokken zijn bij hun dorp en hechten aan het in stand houden van al het mooie en goede dat Jorwert te bieden heeft.

1

Wonen in Jorwert

Waarom Jorwerters hun dorp waarderen

Waarom wonen Jorwerters graag in Jorwert en wat zijn volgens hen zelf de sterke punten van het dorp? De meningen van de Jorwerters die we spraken tijdens de keukentafelgesprekken liepen daarover niet ver uiteen.

Men waardeert de rust van de woonomgeving en kleinschaligheid van het dorp. De saamhorigheid is groot, inwoners vormen een vangnet voor elkaar op praktisch - en sociaal gebied. Je kunt op elkaar rekenen en dat is prettig, zo vindt men.

De achtergrond van Jorwerters is divers en men vindt het goed dat er ruimte is voor verschillende meningen en inzichten.

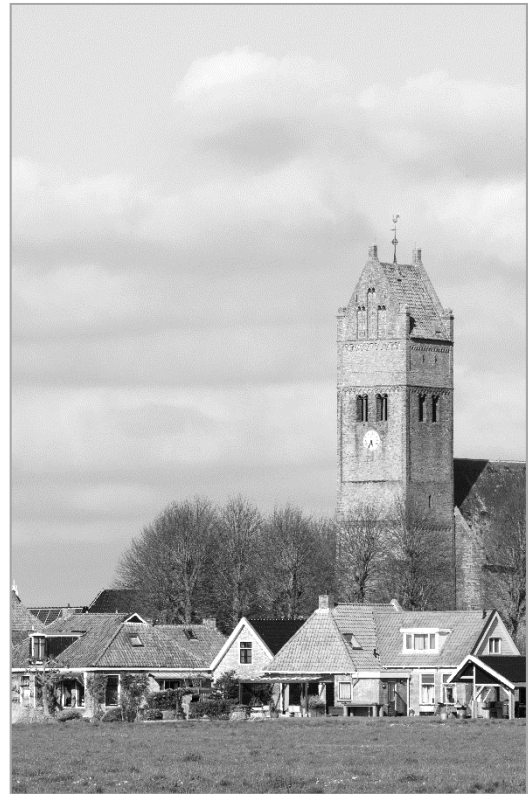
Het groot aantal verenigingen en activiteiten vindt men positief, en met name is er waardering voor de jeugdclub waar bijna elke inwoner van Jorwert tussen de 10 en 22 jaar deel van uitmaakt. Wel wordt de animo om een bestuurlijke functie te vervullen minder; verenigingen vinden moeilijker opvolging van bestuursfuncties.

Ook werd het jaarlijkse Iepenloftspul in de notaristuin genoemd, dat elke nazomer voor een feestelijke sfeer in het dorp zorgt en een positieve uitstraling heeft op het dorp.

Woningbouw

Groei (of in elk geval geen krimp) van het aantal inwoners van Jorwert wordt cruciaal geacht voor de vitaliteit van het dorp. Daarbij dient de kleinschaligheid van het dorp in stand te blijven, zo kwam naar voren. In dit verband wordt het van belang geacht dat de gemeente erop toeziet dat woonhuizen de functie behouden voor permanente bewoning.

Het soort (nieuwe) woningen in het dorp moet met name vestigingsmogelijkheden bieden aan jonge gezinnen en er is behoefte aan doorstroomwoningen voor jongeren en ouderen uit het dorp. Van belang is dat bij huurwoningen de Jorwerters eerste keuze moeten krijgen.

De locatie van nieuwe woningen dient zo gekozen worden dat de bedrijven in Jorwert er geen hinder van ondervinden. De voorkeur is uitgesproken om op het terrein van voormalige basisschool 3 á 4 woningen te realiseren en in het verlengde van de Ewerwert (achter Pastorijfinne) tevens maximaal 6 woningen te laten bouwen.

Woonomgeving

Het aanzicht van het dorp is bepalend voor de sfeer die het dorp uitstraalt en de bewoners vinden het heel belangrijk dat het dorp er verzorgd uitziet, zijn groene karakter behoudt en dat er behoedzaam wordt omgegaan met het aanzicht van het dorp. De natuur rondom het dorp wordt gewaardeerd.

Uit de keukentafelgesprekken is gebleken dat er een aantal punten zijn waar de komende tijd aandacht aan moet worden besteed.

Met name het onderhoud van het groen in de openbare ruimte kan verbeterd; de kwaliteit van het onderhoud (stoepen soms onbegaanbaar) maar ook de kwaliteit van de groenvoorziening zelf. Bovendien moet er meer groen worden aangelegd door particulieren (voortuinen) en door de gemeente.

Inwoners zijn ontevreden over de opheffing van het groenverzamelpunt, snoeibult en het beperkt aantal keren dat het groenafval nu nog wordt opgehaald.

Samengevat:

- 1. Inwoners van Jorwert waarderen de rust en ruimte die het dorp biedt en de omliggende natuur.*
- 2. Het sociale vangnet is belangrijk.*
- 3. Wat betreft de woningbouw is groei tot maximaal 10 woningen gewenst ten behoeve van de vitaliteit van het dorp.*
- 4. Jorwerters hechten aan het aanzicht van hun dorp.*
- 5. Onderhoud en kwaliteit van het openbaar groen zijn punten, die verbeterd kunnen worden.*

2

Toerisme, vrije tijd, culturele voorzieningen

De ideeën en voorzieningen die hierna worden beschreven zijn zowel van waarde voor de bewoners van het dorp als voor bezoekers van Jorwert.

1. TOERISME

Er leven volop ideeën om recreatie en toerisme verder te ontwikkelen in het dorp. Jorwert heeft toeristisch potentieel door zijn historie, dorpsaanzicht en ligging en dat zou verder uitgebuit kunnen worden. De ideeën daarvoor zijn praktisch, eenvoudig uit te voeren en goedkoop.

Wandelroutes

Wat betreft wandelroutes: er zouden meer voetpaden rond Jorwert moeten komen en er is er een wens om het voetpad naar de Him te verharderen, omdat het in zijn huidige staat het grootste deel van het jaar onbegaanbaar is.

Fietsers

Voor fietsers zijn er voldoende routes, maar het is wenselijk om fietsrekken bij het café te plaatsen.

Watersport

Het begaanbaar maken en houden van de Jorwerter vaart zou helpen om meer watersport aan te trekken (roeiboot, kleine sloep, kano en/of sub).

Café

Voor fietsers, wandelaars en andere bezoekers van het dorp is het café een voor de hand liggende aanlegplaats.

Bed and breakfast

Er is overnachting mogelijk in Jorwert in de B&B aan Sluytermanwei bij familie Dijkstra. Ook kunnen pelgrims overnachten in de kerk.

2. CULTUUR

De activiteiten in de kerk, het jaarlijkse Iepenloftspul in de notaristuin en het Tippen worden beschouwd als de 'culturele ankers' in Jorwert, zo blijkt.

Archief

Jorwert heeft een uitgebreid archief met onder andere een grote diversiteit aan foto's, brieven en min of meer officiële stukken. In 2010 is begonnen om dit archief op orde te brengen en zal in 2023 worden overgebracht naar het archief in Leeuwarden.

Iepenloftspul

Het is goed dat steeds meer inwoners van Jorwert op allerlei manieren betrokken zijn geraakt bij het Iepenloftspul de afgelopen jaren. Daardoor is het draagvlak in het dorp verbreed. Het belangrijk om vanuit Dorpsnut te blijven zorgen voor een goede relatie met het Iepenloftspul om wederzijdse belangen af te stemmen.

Kerk

De plaatselijke commissie van SAFT (Stifting Alde Fryske Tsjerken), bestaande uit vrijwilligers uit het dorp, organiseert en coördineert tal van activiteiten in de Redbadtsjerke. Deze wordt niet enkel gebruikt voor kerkdiensten, maar ook voor onder andere exposities, veilingen, optredens, feestelijkheden rond kerst en als trouwlocatie.

Het is belangrijk dat overleg blijft plaatsvinden met SAFT over afstemming van (gezamenlijke) activiteiten in de toekomst.

3. SPORT

De verschillende sportverenigingen (kaatsen, tippen, dammen en ijsbaan, enz.) functioneren prima en hebben voldoende faciliteiten.

Sportveld

Er is een wens om het huidige materiaalhoekje van het sportveld te vergroten cq. te vervangen door meer multifunctioneel inzetbare ruimte, met douche faciliteiten, toiletten, kleine kantine en groot materiaalhoek.

De vraag is om de 2e goal zoveel mogelijk te laten staan, zodat gevoetbald kan worden.

Goals, speelruimte en samenkomen op het schoolplein wordt gemist door de jeugd. Een "speelplaats" op verharde ondergrond met bijvoorbeeld een tennistafel, basketbal, kleine voetbalgoals zou ideaal zijn.

Speeltuin

De speeltuin is prima voor de jonge kinderen. De zandbak kan vervallen. Deze wordt niet gebruikt door de kinderen. Een klein speeltoestel op die plek is een mogelijke optie.

IJsbaan

Ook bestaat er een inmiddels lang gekoesterde wens om de ijsbaan – die nu buiten het dorp is – meer naar het centrum van het dorp te verplaatsen: achter de Master Fopmawei. Dat biedt meer beschutting en maakt de catering bij schaatsevenementen eenvoudiger.

In de zomer kan deze nieuwe ijsbaan dan gebruikt worden voor andere doeleinden zoals een straatkaatsplek of als parkeerplaats voor grotere evenementen in het dorp.

Ook is de optie geopperd om de ijsbaan te verplaatsen naar het sportveld.

4. VRIJWILLIGERS

Jorwert heeft het druk met al zijn verenigingen en activiteiten die gerund worden door vrijwilligers. Het blijkt steeds lastiger om mensen te vinden voor besturen, commissies en ander vrijwilligerswerk. Geopperd is om (delen van) besturen samen te voegen.

5. AFSTEMMING VAN ACTIVITEITEN

Er worden in Jorwert jaarlijks nogal wat activiteiten georganiseerd, al dan niet door het dorp zelf: sportwedstrijden, tentoonstellingen, optredens en feesten.

Het komt voor dat activiteiten tegelijkertijd plaatsvinden, waardoor onbedoeld concurrentie ontstaat. Een betere afstemming in de toekomst zou dat kunnen voorkomen.

Samengevat:

Er zijn een aantal ideeën naar voren gekomen om het toerisme in het dorp beter te faciliteren:

- 1. Bevaarbaar maken van de Jorwerter vaart.*
- 2. Verbouwen en/of vergroten van het materiaalhokje van het sportveld tot multifunctioneel inzetbaar ruimte en de eventuele aanleg van een verhard speelveld.*
- 3. Onderzoeken mogelijkheden om de ijsbaan te verplaatsen, in samenwerking met ijsclub.*
- 4. Onderzocht moet worden hoe het vrijwilligerswerk efficiënter kan worden georganiseerd.*

3

Voorzieningen en diensten

Basisschool

Helaas heeft de basisschool "De Krunenstrobbe" haar deuren moeten sluiten in juli 2021 door krimp in het aantal leerlingen. Er is een fusie aangegaan met "De Stjelp" te Baard en samen is de regioschool "De Greidefûgel" gevormd.

Het schoolgebouw staat leeg. Hiervoor zal een passende permanente bestemming worden gezocht, als ook de inrichting van het schoolgebied. Mogelijk in combinatie met Ons Huis.

De wens is om op dit voormalige schoolplein woningen te bouwen of in schoolgebouw woonruimte te creëren eventueel combinatie van woon/werk ruimtes.

Peuterspeelzaal

Vanuit Jorwert zijn een 3-tal peuterspeelzalen makkelijk met eigen vervoer bereikbaar. Te weten in Baard, Mantgum en Weidum.

Buitenschoolse opvang (BSO)

Sinds 2014 is de buitenschoolse opvang in Jorwert verdwenen. Er wordt nu volop gebruik gemaakt van de BSO in Baard of Mantgum.

Jeugdclub

Jorwert heeft een zeer actieve jeugdclub waar bijna iedereen tussen de 10 en 20 jaar lid van is. Kinderen en jongeren organiseren allerlei activiteit met elkaar, maar ook voor het dorp.

De jeugdclub wordt zeer gewaardeerd door de dorpsgenoten en verdient ondersteuning en bescherming, zo is de mening.

De jeugd wil graag een eigen onderkomen, een plek om eventjes naar toe te gaan om te praten, chillen, gamen, enz. Maar ook de mogelijkheid om voor de oudere jeugd later op de avond te verblijven.

Tenslotte: De jeugdclub wil graag actief meedenken aan activiteiten binnen het dorp, bijvoorbeeld met de dorpsfeest spelletjes. Liever niet plaatsnemen in een bestuur.

Ouderen

Het moet ouderen mogelijk gemaakt worden om zo lang mogelijk zelfstandig in Jorwert te blijven wonen. Er zijn voldoende voorzieningen voor ouderen voor handen: zoals huishulp en een maaltijdservice. En indien nodig springt de buurt bij.

Ook is het openbaar vervoer redelijk geregeld tijdens werkdagen in de spitsuren (kleine bus). Vanaf het station Mantgum rijden zeer regelmatig treinen richting Leeuwarden en Sneek.

Het wordt erg gewaardeerd dat de ouderen op een vanzelfsprekende manier klaarstaan voor hand- en spandiensten in het dorp.

De activiteiten commissie Boppeseal organiseert in de winterperiode iedere week een gezellige middag voor samenzijn in het café. Dit wordt erg gewaardeerd.

Café

De locatie aan de Sluytermanwei is doorontwikkeld tot een commercieel café met dorpshuisfunctie op 2 dagen in de week. Het café is een belangrijk anker in de gemeenschap en de wens dat het café open blijft voor het dorp wordt breed gedragen.

Ons Huis

Over de toekomst van Ons Huis zijn de meningen verdeeld. Er zijn een aantal opties, zoals het behouden, verhuren of verkopen. Een werkgroep gaat zich buigen over de opties en met voorstel komen richting de inwoners.

Zorg en Welzijn

Men is tevreden over de beschikbare voorzieningen die er zijn op dit gebied. Hulpdiensten zijn vrij snel ter plaatse. De AED (een apparaat waarmee je het slachtoffer van een hartstilstand een elektrische shock kunt toedienen) heeft zijn vaste plaats aan de café muur.

Post

Er is ook gesproken over de brievenbus in het dorp. Men hecht er aan dat die blijft.

Samengevat:

Er is tevredenheid over de voorzieningen in het dorp.

- 1. Aandachtspunt is een eigen plek voor de jeugdclub.*
- 2. Onderzoeken mogelijkheden voor Ons Huis. Welke bestemming kan dit krijgen, mogelijk ook in relatie tot ontwikkeling schoolgebouw gebied.*

4

Verkeer, verkeersveiligheid, bereikbaarheid

Verkeer en verkeersveiligheid

Het verkeer en de daarmee samenhangende verkeersveiligheid is nog steeds een belangrijk onderwerp.

De afgelopen jaren komt er steeds meer verkeer door het dorp en steeds meer zwaar verkeer.

Met name het zware verkeer vernielt de bestrating; de wegen en brug in Jorwert zijn daarop niet berekend. Daarnaast wordt er nog steeds te hard gereden in het dorp. Het behoeft geen betoog dat hierdoor de verkeersveiligheid in het geding is en dat er werk gemaakt moet worden van maatregelen om hierin verbetering te brengen.

De uitwijkhaventjes aan de Hesenserreed richting Hilaard zijn niet goed zichtbaar en worden daardoor niet goed gebruikt.

De verkeersveiligheid buiten Jorwert is in de zomermanden in het geding door de hoge begroeiing in de berm. Met name nu de schooljeugd uit Jorwert naar school in Baard fietst.

Er ontstaan gevaarlijke situaties, doordat de berm worden stuk gereden op de smalle wegen. Hierdoor ontstaan vaak diepe gaten langs de wegen.

Parkeren

Parkeren in Jorwert blijft eveneens een heet hangijzer. Er is overlast bij grotere evenementen in bijvoorbeeld de kerk, het café of op het kaatsveld. Daarnaast zijn er klachten over het lukraak op de stoep of op de weg parkeren van zowel bezoekers als eigen inwoners uit het dorp. Dat is gevaarlijk en het komt het aanzicht van de dorpskern niet ten goede.

Bij evenementen worden borden geplaatst die aangeven dat er buiten het dorp geparkeerd moet worden. En eventueel wordt ook de parkeerploeg ingezet.

Er worden opties aangegeven voor parkeren aan It Noard of overdekte parkeerplaats met zonnepanelen. Doarpsnut zou een parkeerplan kunnen opstellen waarin een analyse wordt gemaakt van het aantal benodigde parkeerplaatsen in het dorp. Daarnaast moeten bij nieuwbouw meteen adequate parkeervoorzieningen worden ontworpen.

Openbaar vervoer

Er is naar voren gekomen dat men over het algemeen tevreden is over de voorzieningen voor openbaar vervoer.

Grote bus is vervangen door een kleinere taxibus, die volgens vaste dienstregeling rijdt.

Samengevat:

De hoeveelheid en de zwaarte van het verkeer door het dorp is gegroeid en brengt de rust en verkeersveiligheid in het dorp in gevaar. Parkeren is al jarenlang een aandachtspunt.

- 1. Er moet met de gemeente opnieuw gekeken worden naar een plan om de snelheid, de zwaarte en de hoeveelheid verkeer door Jorwert te reguleren.*
- 2. Er dient werk gemaakt te worden van de parkeerproblemen in het dorp.*
- 3. Uitwijkhaventjes aan Hesenserreed meer zichtbaar maken.*

5

Overige zaken

Bedrijvigheid

Groei is ook in deze context belangrijk, zo vinden de bewoners met wie we spraken. Tegelijkertijd hecht Jorwert zeer sterk aan de kleinschaligheid en het dorp is niet ingericht op bedrijfsvestiging. Dat tast het karakter van Jorwert aan. Dus een bedrijventerrein of grote loodsen zijn niet aan de orde. Eerder moet groei in bedrijvigheid gezocht worden in bedrijven aan huis, waardoor bewoners wonen en werken in Jorwert kunnen combineren.

Website en Dorpskrant

De dorpskrant en de website van Jorwert worden gewaardeerd. De vraag is of het mogelijk is om aan de website een module te koppelen, zodat het mogelijk wordt om via de website aan te melden voor (jeugd-) activiteiten. Of dat er een website onderdeel komt speciaal voor de jeugdclub, zodat zij ook zelf hun foto's kunnen plaatsen.

Dorpskrant De Hiele Toer functioneert als communicatiemiddel binnen Jorwert voor de dorpsbewoners en wordt goed gelezen.

De website heeft daarnaast logischerwijs ook een externe functie. De site bestaat al jaren en deelt zijn web-adres met het Iepenloftspul, waardoor het bereik extra groot is. Op de site worden alle activiteiten, foto's en een archief bijgehouden en de site wordt gewaardeerd in het dorp.

Doarpsnut vindt het van belang om beide communicatiemiddelen naast elkaar te laten bestaan.

Duurzaamheid

In samenwerking met de werkgroep Duurzaamheid kan hier gestalte aan worden gegeven. Duurzaamheid is een ruim begrip. Gaat over "People, Planet and Profit".

6

Conclusie, prioriteiten en plan van aanpak

Conclusie

Veel belangrijke punten uit de vorige Dorpsvisie zijn in de loop der jaren gerealiseerd. Een extra stimulans om op basis van deze nieuwe Dorpsvisie door te gaan met één van de belangrijkste doelstellingen van Doarpsnut: het bevorderen van de leefbaarheid, het aanzicht, een goede sfeer en het woonplezier in Jorwert.

Om de gewenste ontwikkelingen de komende jaren te realiseren zullen een aantal zaken door verschillende partijen moeten worden opgepakt. Daarbij is het ene punt urgenter dan het andere. Het aantal sterren dat voor het onderwerp staat geeft aan hoe hoog de urgentie per onderwerp is volgens Doarpsnut.

Plan van aanpak

Doarpsnut

Het bestuur van Doarpsnut neemt initiatief voor het volgende:

- Contact met de gemeente:
 - Onderhoud en kwaliteit openbaar groen
 - Verbeteren wandelroutes
- Ontwikkeling schoolgebouw gebied
- Ons Huis
- Contact houden met partijen over realisatie van een groei van de woningbouw
- Onderzoeken van- en oplossingen aandragen voor parkeerproblemen in het dorp
- Bevaarbaarheid van de Jorwerter vaart
- Zichtbaarheid van de uitwijkhaventjes aan de Hesenserreed

Werkgroep De Krunen

- Ontwikkeling en herbestemming schoolgebouw en Ons Huis
- Voorkeur voor woningen in of woningbouw terrein schoolgebouw.
- Toekomst Ons Huis

Colofon

foto's : Guus van der Sande
opmaak: Carmen Ybema en Anita Pasma
redactie: Bestuur Doarpsnut 2022-2023